

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, lipiec 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/89/2011

POSTAWY WOBEC NARKOTYKÓW

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

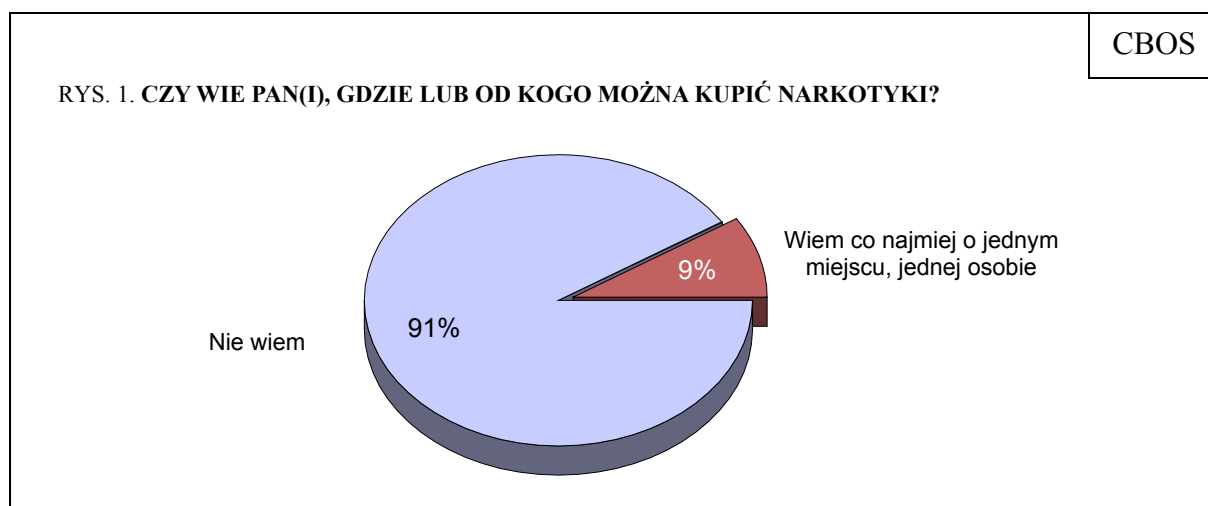
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W lipcowym¹ sondażu po raz pierwszy tak szeroko pytaliśmy dorosłych Polaków o ich doświadczenia związane z narkotykami. Choć temat jest drażliwy (posiadanie narkotyków jest w Polsce karalne²), to tylko 1% badanych odmówiło udzielenia odpowiedzi na zawarte w ankiecie pytanie.

Tocząca się w ostatnim czasie debata o legalizacji miękkich narkotyków, zaowocowała zmianą ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Jej nowelizacja przewiduje m.in. „możliwość umarzania (bezwzględno) w pewnych sytuacjach postępowania karnego wobec sprawców posiadających nieznaczne ilości środków odurzających, przeznaczonych na własny użytek”³.

DOŚWIADCZENIE Z NARKOTYKAMI

Na pytanie zadane respondentom, czy wiedzą, gdzie lub od kogo można kupić narkotyki, 9% odpowiedziało twierdząco.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (254) przeprowadzono w dniach 30 czerwca – 6 lipca 2011 roku na liczącej 1080 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (29.07.2005, Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.).

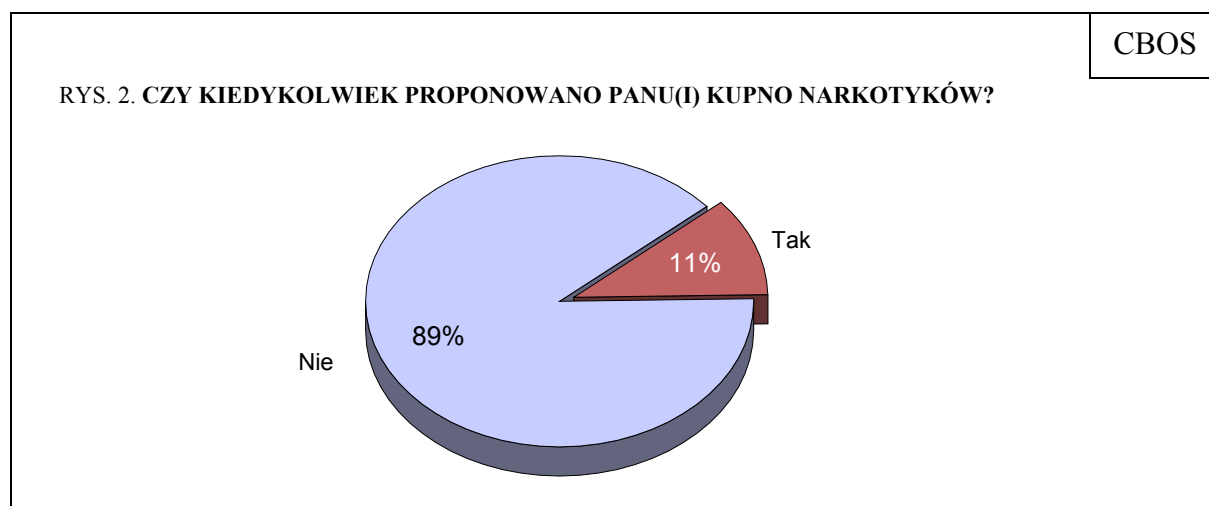
³ Ustawa z dnia 1 kwietnia 2011 r., o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011r. Nr 117, poz. 678.), w szczególności art. 62.

Wiedzę o tym, gdzie można kupić narkotyki relatywnie najczęściej deklarują najmłodsi respondenci (24%), a także osoby uczące się i studiujące (32%). Prawie dwa razy więcej mężczyzn (11%) niż kobiet (6%) wie, od kogo lub gdzie można kupić narkotyki.

Częściej wiedzę taką deklarują mieszkańcy miast do 20 tys. ludności, osoby z wyższym wykształceniem, średni personel, robotnicy wykwalifikowani oraz pracownicy instytucji państwowych (po 14%).

Na tle pozostałych najmniej na temat źródeł zdobywania narkotyków wiedzą osoby starsze, biernie zawodowo (z wyjątkiem uczniów i studentów) oraz osoby z dochodem *per capita* poniżej 500 zł. Brak jakiegokolwiek wiedzy na ten temat deklarują rolnicy.

Z propozycją kupna narkotyków spotkało się 11% respondentów, w tym zdecydowanie więcej mężczyzn niż kobiet (odpowiednio 16% i 7%).

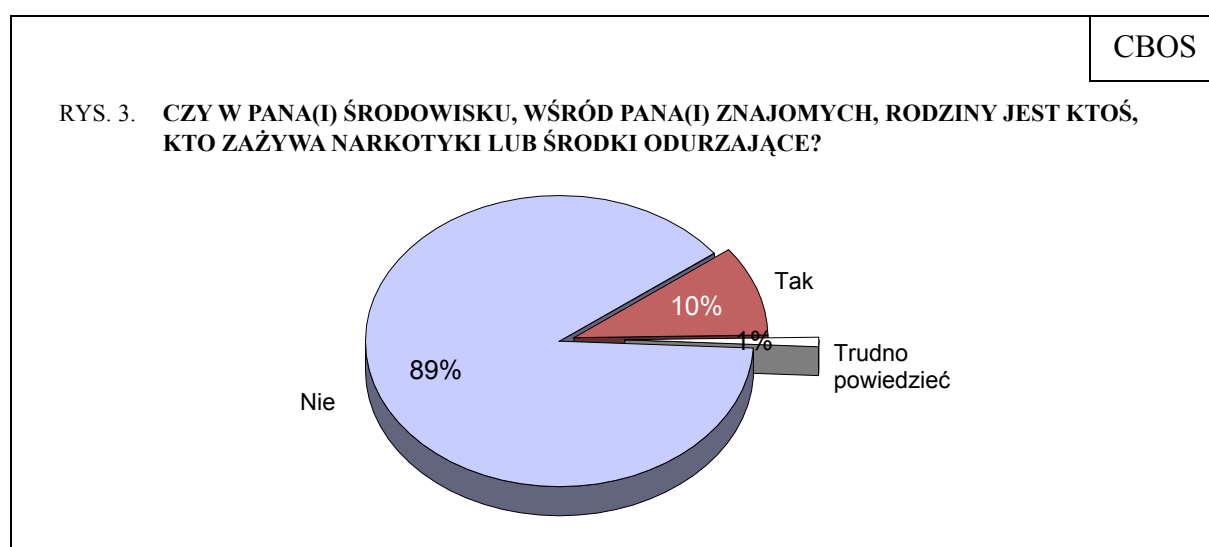

Narkotyki proponowane są przede wszystkim osobom młodym w wieku 18-24 lat (30%) i 25-34 lat (25%) oraz uczniom i studentom (27%), mieszkańcom miast powyżej 100 tys. mieszkańców (16%), osobom z wyższym wykształceniem (18%) i z dochodem *per capita* powyżej 1500 zł (16%).

W grupach społeczno-zawodowych z propozycją kupna narkotyków najczęściej spotykają się osoby pracujące w usługach (23%) oraz w prywatnych i państwowych spółkach (25%).

Najrzadziej nabycie narkotyków proponowano ankietowanym mającym więcej niż 45 lat oraz mieszkańcom wsi (6%), rolnikom (2%), emerytom (2%) i rencistom (1%). Z taką propozycją nie spotkały się nigdy osoby w wieku powyżej 65 lat.

Jednym ze wskaźników opisujących problem zażywania narkotyków jest obecność tego rodzaju środków w kręgu osób najbliższych. Na pytanie, czy wśród znajomych lub w rodzinie jest ktoś, kto zażywa narkotyki lub środki odurzające, twierdząco odpowiedział co dziesiąty badany. Częściej byli to mężczyźni (12%) niż kobiety (8%).

Zażywanie narkotyków jest najbardziej popularne w środowisku uczniów i studentów (39%) oraz wśród respondentów w wieku 18-24 lata (28%). W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo często znajomość z osobami zażywającymi narkotyki deklarowali ankietowani prowadzący własną działalność gospodarczą (16%), kadra kierownicza, pracownicy administracyjno-biurowi oraz osoby zatrudnione w spółkach prywatnych i państwowych (po 15%).

Bardzo rzadko mają styczność z zażywającymi narkotyki osoby w wieku powyżej 45 roku życia, emeryci (4%) oraz renciści (1%).

W kwestii osobistych doświadczeń, 7% dorosłych Polaków przyznaje się, że co najmniej raz zażywało środki odurzające. W porównaniu z wynikami z 2007 roku jest to wzrost o 3 punkty procentowe.

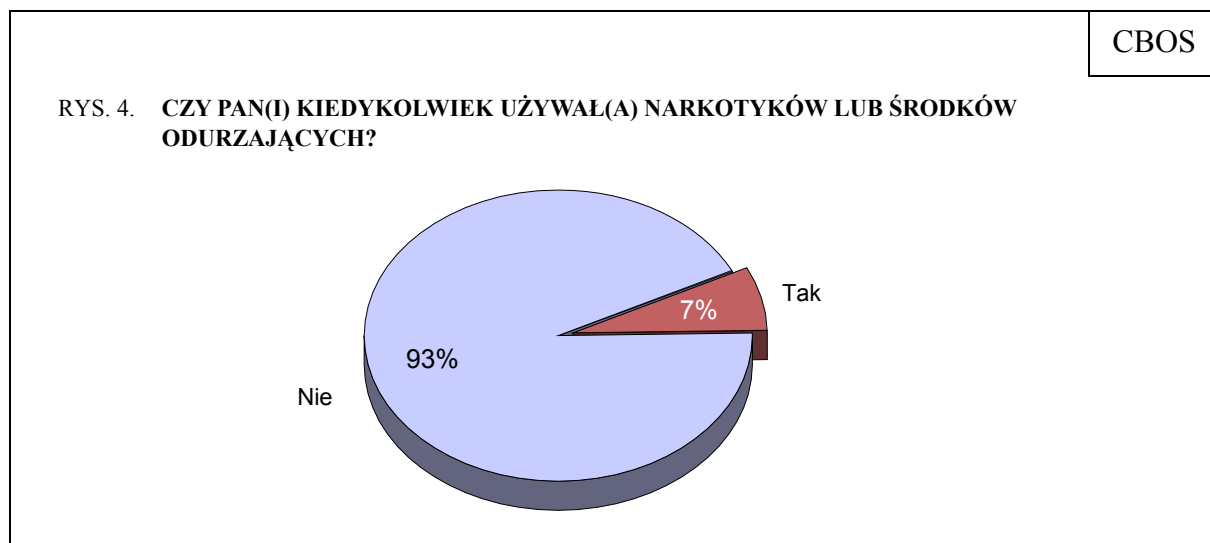

Tabela 1

Czy Pan(i) kiedykolwiek używał(a) narkotyków lub środków odurzających?	II 2007	VII 2011
	w procentach	
Tak	4	7
Nie	96	93

Do kontaktów z tego typu użytkami częściej przyznają się mężczyźni (10%), rzadziej kobiety (4%).

Tabela 2

Płeć respondentów	Czy Pan(i) kiedykolwiek używał(a) narkotyków lub środków odurzających?			
	II 2007		VII 2011	
	Tak	Nie	Tak	Nie
	w procentach			
Mężczyzna	6	94	10	90
Kobieta	1	99	4	96

Najliczniejszą grupę deklarującą co najmniej jednorazowe użycie narkotyków stanowią osoby w wieku 18-24 lata (14%) oraz 25-34 lata (16%). Brak jakiegokolwiek kontaktu z narkotykami deklarowały wyłącznie osoby powyżej 65 roku życia. W ciągu ostatnich czterech lat granica, powyżej której brak jest deklaracji świadczących o kontakcie z narkotykami, przesunęła się z 34 na 64 rok życia. Trudno jednoznacznie stwierdzić, co przyczyniło się do wzrostu takich doświadczeń wśród nieco starszych respondentów. Można jedynie przypuszczać, że nie bez znaczenia był tu okres legalnej sprzedaży dopalaczy – substancji psychoaktywnych, w przypadku których właśnie ich legalność i łatwa dostępność mogły decydować o szerszym kontakcie badanych z narkotykami.

Tabela 3

Wiek respondentów	Czy Pan(i) kiedykolwiek używał(a) narkotyków lub środków odurzających?			
	II 2007		VII 2011	
	Tak	Nie	Tak	Nie
	w procentach			
18-24 lat	12	88	14	86
25-34	10	90	16	84
35-44	-	100	6	94
45-54	-	100	2	98
55-64	-	100	3	97
65 lat i więcej	-	100	-	100

Najczęściej po narkotyki sięgają osoby pracujące na własny rachunek (23%), uczniowie i studenci (19%), kadra kierownicza (15%), osoby z wyższym wykształceniem (14%), mieszkańcy dużych aglomeracji powyżej 500 tys. ludności (12%), pracownicy usług (12%) oraz dobrze sytuowani z dochodem *per capita* powyżej 1500 zł i oceniający własne warunki materialne jako dobre (po 12 %).

Warto zauważyć, że respondenci przyznający się do kontaktów z narkotykami to częściej ankietowani niepraktykujący religijnie, niż ci, którzy z mniejszą lub większą regularnością biorą udział w praktykach religijnych.

Czynnikiem, który sprzyja sięganiu po narkotyki jest środowisko społeczne. Znajomość z osobami, które używały narkotyków deklaruje 41% zażywających środki odurzające. Natomiast osoby, które nie używały narkotyków, zdecydowanie częściej deklarują, że w swoim środowisku nie znają nikogo, kto by ich używał (91%).

Tabela 4

Czy Pan(i) kiedykolwiek używał(a) narkotyków lub środków odurzających?	Czy w Pana(i) środowisku, wśród Pana(i) znajomych, rodziny jest ktoś, kto zażywa narkotyki lub środki odurzające?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak	41	59
Nie*	8	91

* Trudno powiedzieć (1%)

NARKOTYKI MIĘKKIE I TWARDE

Interesował nas także stosunek ankietowanych do substancji psychoaktywnych, zwanych potocznie miękkimi narkotykami. Na początek sprawdziliśmy, czy badani słyszeli o podziale narkotyków na tzw. miękkie i twarde. Ogólnie przyjmuje się, że miękkie narkotyki

to konopie indyjskie i ich przetwory (m.in. marihuana, haszysz). Zaś narkotyki twarde to m. in. kokaina czy amfetamina. Uważa się, że szkodliwy wpływ miękkich narkotyków na zdrowie jest relatywnie słabszy niż w przypadku narkotyków twardych, nie przypisuje się im właściwości wywoływania uzależnienia fizycznego. Niektórzy jednak sądzą, że można zaobserwować pewne objawy uzależnienia fizycznego, np. u regularnych palaczy marihuany. Dużo poważniejszą i groźniejszą konsekwencją używania narkotyków jest uzależnienie psychiczne, które jest trudniejsze do wyleczenia. Mimo, że podział pod kątem szkodliwości czy też stopnia, w jakim dana substancja uzależnia, jest kwestią sporną, zapytaliśmy respondentów o ich stosunek do tej kwestii.

Zacznijmy od tego, że wiedza na temat rozróżniania narkotyków na miękkie i twarde nie jest powszechna; posiada ją 40% badanych (od roku 2007 wzrost o 6 punktów procentowych).

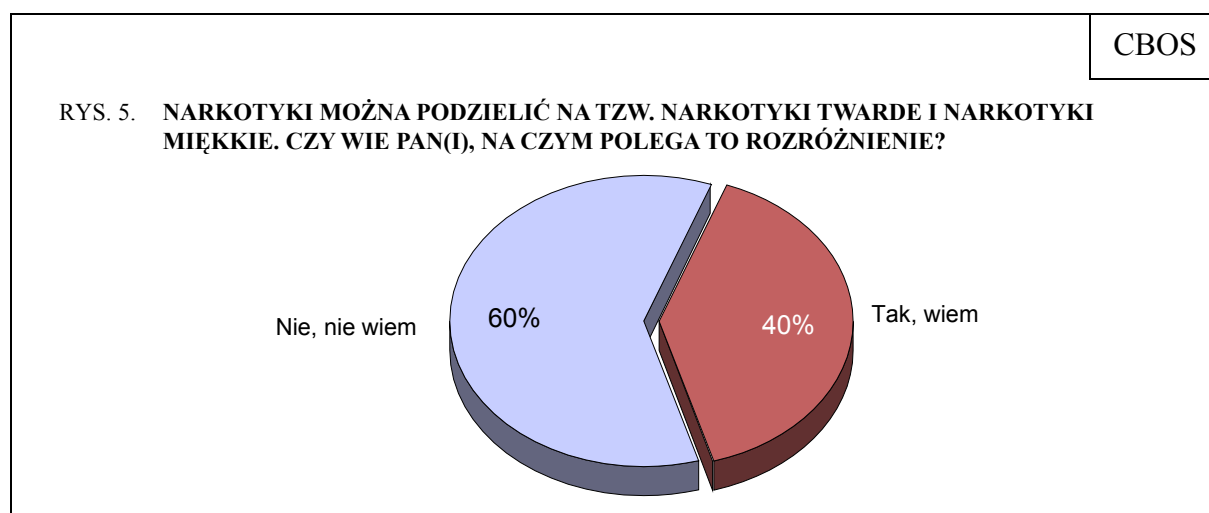

Tabela 5

Narkotyki można podzielić na tzw. narkotyki twarde i narkotyki miękkie. Czy wie Pan(i), na czym polega to rozróżnienie?	II 2007	VII 2011
	w procentach	
Tak, wiem	34	40
Nie, nie wiem	66	60

Wiedza o tym zróżnicowaniu jest najczęściej związana z wiekiem, miejscem zamieszkania i wykształceniem. Osoby młode mające 18-34 lata częściej rozumieją, na czym polega taki podział. Twierdzących odpowiedzi częściej udzielali też mieszkańcy aglomeracji powyżej 500 tys. (64%) i osoby z wyższym wykształceniem (73%), kadra kierownicza (78%), pracujący na własny rachunek (73%), średni personel, technicy i pracownicy

administracyjno-biurowi (po 64%) oraz osoby z dochodem *per capita* powyżej 1500 zł (61%).

Najrzadziej z takim podziałem zetknęły się osoby powyżej 65 lat i z wykształceniem podstawowym (po 15%), renciści (17%), emeryci (18%) oraz respondenci z dochodem *per capita* do 500 zł (23%).

Osoby, które używają narkotyków częściej, niż ci, którzy nie mieli z nimi styczności deklarują, że wiedzą, na czym polega rozróżnienie na miękkie i twarde narkotyki (odpowiednio 88% i 37%).

Tabela 6

Czy Pan(i) kiedykolwiek używał(a) narkotyków lub środków odurzających?	Narkotyki można podzielić na tzw. narkotyki twarde i narkotyki miękkie. Czy wie Pan(i), na czym polega to rozróżnienie?	
	Tak, wiem	Nie, nie wiem
	w procentach	
Tak	88	12
Nie	37	63

O opinię dotyczącą miękkich narkotyków byli pytani tylko ci respondenci, którzy wiedzieli, na czym polega powyższy podział. Zdecydowana większość z nich (78%) jest zdania, że miękkie narkotyki zarówno uzależniają, jak też są szkodliwe dla zdrowia, natomiast 8% badanych wyraża opinię, że miękkie narkotyki uzależniają, a mimo to nie są szkodliwe dla zdrowia. Minimalnie mniej (7%) odpowiedziało, że nie uzależniają, ale są szkodliwe, zaś 4 % uważa, że narkotyki miękkie nie uzależniają i nie są szkodliwe.

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW ROZUMIEJĄCYCH ROZRÓŻNIENIE NA NARKOTYKI MIĘKKIE I TWARDE (N = 431)

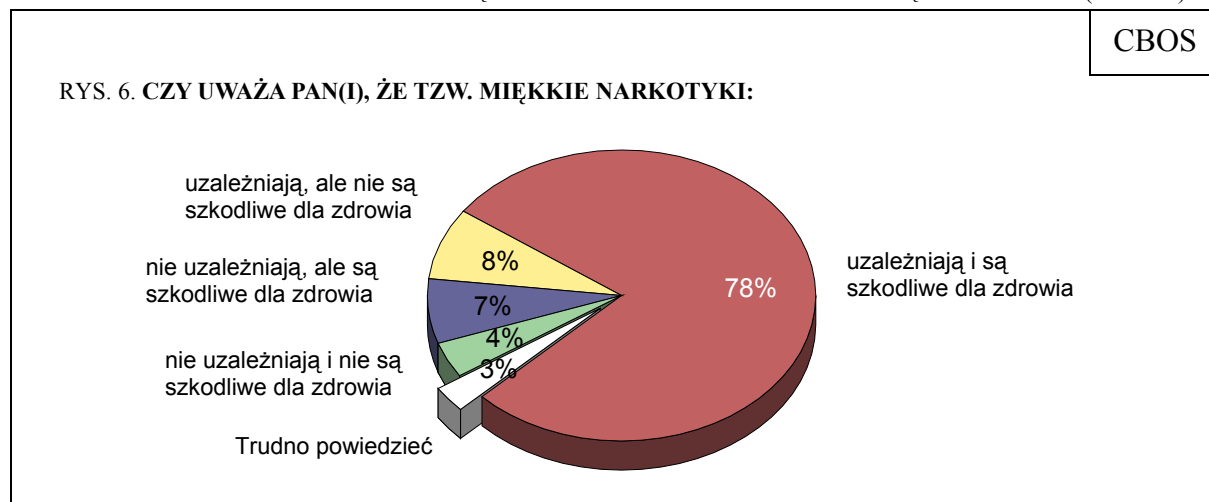

Tabela 7

Czy uważa Pan(i), że tzw. miękkie narkotyki:	Odpowiedź respondentów rozumiejących rozróżnienie na narkotyki miękkie i twarde	
	II 2007 (N = 319)	VII 2011 (N = 431)
	w procentach	
– uzależniają i są szkodliwe dla zdrowia	82	78
– uzależniają, ale nie są szkodliwe dla zdrowia	5	8
– nie uzależniają, ale są szkodliwe dla zdrowia	10	7
– nie uzależniają i nie są szkodliwe dla zdrowia	1	4
Trudno powiedzieć	2	3

Łącznie o uzależniających właściwościach miękkich narkotyków jest przekonanych 86% tych, którym zadano pytanie. Natomiast 85% przypisuje im ogólnie rozumiany szkodliwy wpływ na zdrowie. Obecnie, niemal identyczna liczba ankietowanych dostrzega zarówno szkodliwość jak i uzależniające właściwości miękkich narkotyków. W 2007 roku większa część respondentów akcentowała szkodliwość niż uzależnienie. Chociaż najmłodszy ankietowany w większości również są zdania, że miękkie narkotyki uzależniają i są szkodliwe, to częściej niż inne grupy wiekowe wskazują odpowiedź, że ten rodzaj narkotyków nie uzależnia, mimo że szkodzi zdrowiu.

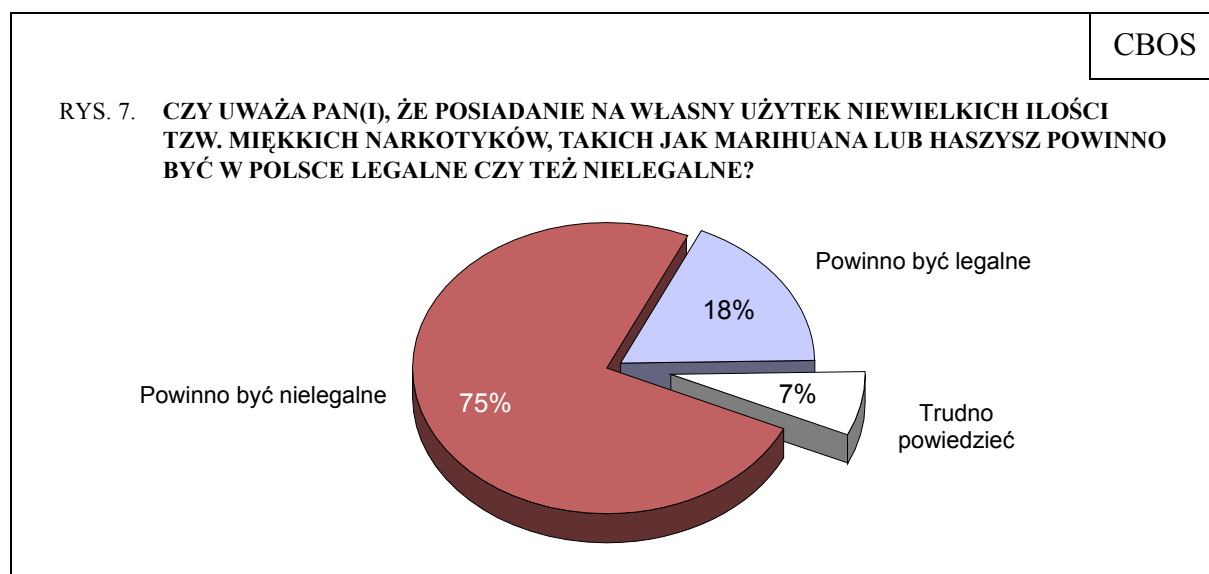
Opinię, że miękkie narkotyki uzależniają i są szkodliwe dla zdrowia częściej wyrażają osoby niezażywające narkotyków (83%), niż mające z nimi kontakt (55%). Co dziesiąty zażywający narkotyki jest przekonany, że nie uzależniają i nie są szkodliwe. Tym samym świadomość o szkodach, jakie przynoszą narkotyki, jest większa u osób, które nigdy nie zdecydowały się na ich użycie.

Tabela 8

Czy Pan(i) kiedykolwiek używał(a) narkotyków lub środków odurzających?	Czy uważa Pan(i), że tzw. miękkie narkotyki:				
	uzależniają i są szkodliwe dla zdrowia	uzależniają, ale nie są szkodliwe dla zdrowia	nie uzależniają, ale są szkodliwe dla zdrowia	nie uzależniają i nie są szkodliwe dla zdrowia	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Tak	55	21	11	11	2
Nie	83	5	6	3	3

OPINIE O LEGALIZACJI MIĘKKICH NARKOTYKÓW

Interesował nas także stosunek respondentów do legalnego posiadania małej ilości miękkich narkotyków na własny użytek. Przeważająca liczba badanych (78%) opowiedziała się za zdecydowanym zakazem, a 18% za legalizacją.

Legalizację miękkich narkotyków na własny użytek częściej akceptują mężczyźni (24%) niż kobiety (11%), osoby w wieku 18-24 lat (34%), uczniowie i studenci (35%), pracujący na własny rachunek (34%), pracownicy usług (30%), kadra kierownicza (28%) oraz mieszkańcy dużych aglomeracji (31%). Większą akceptację zauważamy także u nieuczestniczących w praktykach religijnych (36%) i wśród osób o poglądach lewicowych (26%).

Wyraźna jest zależność między akceptacją legalizacji narkotyków, a używaniem ich przez ankietowanych – 70% zażywających narkotyki popiera legalizację, natomiast osoby, które nie miały z nimi kontaktu w przeważającej większości (79%) są jej przeciwni.

Tabela 9

Czy Pan(i) kiedykolwiek używał(a) narkotyków lub środków odurzających?	Czy uważa Pan(i), że posiadanie na własny użytek niewielkich ilości tzw. miękkich narkotyków, takich jak marihuana lub haszysz powinno być w Polsce legalne czy też nielegalne?		
	Powinno być legalne	Powinno być nielegalne	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	70	30	0
Nie	14	79	7

Największy sprzeciw legalizacja budzi wśród osób uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (91%), wśród emerytów (83%), osób powyżej 65 roku życia (81%) oraz respondentów o poglądach prawicowych (80%).

Z przeprowadzonego przez nas badania wynika, że 7% dorosłych Polaków próbowało substancji psychoaktywnych. Należy jednak pamiętać, że wśród nich przeważająca większość, to osoby mające od 18 do 34 lat. Znacznie częściej niż dorośli doświadczenia z narkotykami ma również młodzież poniżej 18 roku życia⁴. Jest to zatem zjawisko, które dotyczy w znacznej mierze młodej części polskiego społeczeństwa.

Mimo że w ostatnim czasie dużo mówiono i pisano na temat środków odurzających i narkotyków, większość Polaków nadal nie wie, na czym polega rozróżnienie na narkotyki miękkie i twarde. Wśród badanych przeważa opinia, że narkotyki miękkie są szkodliwe i uzależniają. Niewykluczone, że ewentualne próby ich legalizacji mogłyby się spotkać ze społecznym sprzeciwem.

Opracował
Mateusz ZAŁĘSKI

⁴ Zob. Opinie i Diagnozy nr 19 „Młodzież 2010”, Warszawa 2011.

A N E K S

Tabela 1

		Czy wie Pan(i), gdzie lub od kogo można kupić narkotyki?		Liczba osób
		Wiem o co najmniej jednym miejscu, jednej osobie	Nie wiem	
		%	%	
Ogółem		9	91	1070
Płeć	Mężczyźni	11	89	496
	Kobiety	6	94	574
Wiek	18-24 lata	24	76	136
	25-34	13	87	207
	35-44	7	93	163
	45-54	5	95	174
	55-64	4	96	211
	65 lat i więcej	2	98	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	93	404
	Miasto do 20 tys.	14	86	140
	20-100 tys.	10	90	208
	101-500 tys.	6	94	178
	501 tys. i więcej mieszk.	10	90	140
Wykształcenie	Podstawowe	7	93	265
	Zasadnicze zawodowe	6	94	259
	Średnie	10	90	356
	Wyższe	14	86	189
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13	87	100
	Średni personel, technicy	14	86	34
	Pracownicy adm.-biurowi	10	90	69
	Pracownicy usług	9	91	65
	Robotnicy wykwalifikowani	14	86	122
	Robotnicy niewykwalifik.	9	91	64
	Rolnicy		100	59
	Pracujący na własny rach.	6	94	46
Bierni zawodowo	Renciści	5	95	77
	Emeryci	2	98	232
	Uczniowie i studenci	32	68	70
	Bezrobotni	4	96	65
	Gospodynie domowe i inni	3	97	67
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	14	86	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	13	87	107
	sekt. prywat. poza rolnict.	11	89	240
	prywatnym gosp. rolnym		100	53
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	4	96	147
	501-750	9	91	154
	751-1000	10	90	200
	1001-1500	8	92	167
	Powyżej 1500 zł	11	89	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	94	176
	Średnie	6	94	483
	Dobre	12	88	411
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	6	94	55
	Raz w tygodniu	7	93	469
	1-2 razy w miesiącu	10	90	194
	Kilka razy w roku	9	91	221
	W ogóle nie uczestniczy	14	86	130
Poglądy polityczne	Lewica	13	87	169
	Centrum	10	90	363
	Prawica	7	93	280
	Trudno powiedzieć	6	94	257

Tabela 2

		Czy kiedykolwiek proponowano Panu(i) kupno narkotyków?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		11	89	1068
Płeć	Mężczyźni	16	84	497
	Kobiety	7	93	571
Wiek	18-24 lata	30	70	137
	25-34	25	75	206
	35-44	8	92	162
	45-54	4	96	173
	55-64	3	97	211
	65 lat i więcej		100	178
Miejsce zamieszkania	Wieś	6	94	403
	Miasto do 20 tys.	10	90	140
	20-100 tys.	15	85	209
	101-500 tys.	16	84	176
	501 tys. i więcej mieszk.	15	85	140
Wykształcenie	Podstawowe	6	94	265
	Zasadnicze zawodowe	6	94	258
	Średnie	15	85	355
	Wyższe	18	82	189
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	81	100
	Średni personel, technicy	8	92	34
	Pracownicy adm.-biurowi	15	85	69
	Pracownicy usług	23	77	65
	Robotnicy wykwalifikowani	15	85	121
	Robotnicy niewykwalifik.	11	89	63
	Rolnicy	2	98	58
	Pracujący na własny rach.	18	82	45
Bierni zawodowo	Renciści	1	99	78
	Emeryci	2	98	231
	Uczniowie i studenci	27	73	70
	Bezrobotni	14	86	65
	Gospodynie domowe i inni	7	93	69
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	94	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	75	105
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	82	239
	prywatnym gosp. rolnym	2	98	53
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	91	147
	501-750	8	92	154
	751-1000	8	92	200
	1001-1500	11	89	166
	Powyżej 1500 zł	16	84	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	91	175
	Średnie	9	91	482
	Dobre	15	85	411
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	88	53
	Raz w tygodniu	6	94	470
	1-2 razy w miesiącu	14	86	194
	Kilka razy w roku	13	87	223
	W ogóle nie uczestniczy	22	78	128
Poglądy polityczne	Lewica	13	87	169
	Centrum	13	87	365
	Prawica	12	88	282
	Trudno powiedzieć	6	94	252

Tabela 3

		Czy w Pana(i) środowisku, wśród Pana(i) znajomych, rodziny jest ktoś, kto zażywa narkotyki lub środki odurzające?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		10	89	1	1069
Płeć	Mężczyźni	12	87	1	493
	Kobiety	8	90	2	576
Wiek	18-24 lata	28	71	1	137
	25-34	17	82	1	206
	35-44	8	92	0	161
	45-54	4	96	1	174
	55-64	4	94	2	211
	65 lat i więcej	3	94	2	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	92	1	403
	Miasto do 20 tys.	12	87	2	141
	20-100 tys.	11	89	1	207
	101-500 tys.	12	86	3	179
	501 tys. i więcej mieszk.	13	85	2	140
Wykształcenie	Podstawowe	9	90	1	265
	Zasadnicze zawodowe	7	93	0	258
	Średnie	12	87	1	357
	Wyższe	13	84	3	189
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	83	2	100
	Średni personel, technicy	4	96		34
	Pracownicy adm.-biurowi	15	83	2	69
	Pracownicy usług	8	91	1	65
	Robotnicy wykwalifikowani	11	88	2	120
	Robotnicy niewykwalifik.	5	95		64
	Rolnicy	6	94		59
	Pracujący na własny rach.	16	84		46
Bierni zawodowo	Renciści	1	99		78
	Emeryci	4	93	3	233
	Uczniowie i studenci	39	61		67
	Bezrobotni	13	87		65
		Gospodynie domowe i inni	5	92	3
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	90	2	123
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	85		106
	sekt. pryw. poza rolnict.	12	86	2	239
	prywatnym gosp. rolnym	7	93		53
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	90		147
	501-750	6	94		155
	751-1000	9	90	2	200
	1001-1500	11	88	1	167
	Powyżej 1500 zł	15	83	2	149
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	93	0	176
	Średnie	8	91	1	483
	Dobre	13	84	2	410
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	7	91	2	55
	Raz w tygodniu	7	92	1	470
	1-2 razy w miesiącu	11	89		193
	Kilka razy w roku	14	84	2	219
	W ogóle nie uczestniczy	14	82	4	132
Poglądy polityczne	Lewica	10	88	2	168
	Centrum	11	88	1	361
	Prawica	10	89	1	281
		Trudno powiedzieć	9	89	2

Tabela 4

		Czy Pan(i) kiedykolwiek używał(a) narkotyków lub środków odurzających?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		7	93	1069
Płeć	Mężczyźni	10	90	495
	Kobiety	4	96	574
Wiek	18-24 lata	14	86	136
	25-34	16	84	206
	35-44	6	94	163
	45-54	2	98	174
	55-64	3	97	211
	65 lat i więcej		100	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	96	402
	Miasto do 20 tys.	10	90	141
	20-100 tys.	6	94	209
	101-500 tys.	9	91	179
	501 tys. i więcej mieszk.	12	88	138
Wykształcenie	Podstawowe	4	96	264
	Zasadnicze zawodowe	3	97	260
	Średnie	8	92	356
	Wyższe	14	86	188
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	85	100
	Średni personel, technicy	7	93	34
	Pracownicy adm.-biurowi	8	92	68
	Pracownicy usług	12	88	65
	Robotnicy wykwalifikowani	8	92	122
	Robotnicy niewykwalifik.	5	95	64
	Rolnicy	1	99	59
	Pracujący na własny rach.	23	77	46
Bierni zawodowo	Renciści		100	78
	Emeryci		100	232
	Uczniowie i studenci	19	81	67
	Bezrobotni	8	92	64
	Gospodynie domowe i inni		100	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	94	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	7	93	107
	sekt. pryw. poza rolnict.	16	84	238
	prywatnym gosp. rolnym		100	53
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	4	96	147
	501-750	5	95	155
	751-1000	6	94	200
	1001-1500	8	92	167
	Powyżej 1500 zł	12	88	150
Ocena własnych war. mater.	Złe	5	95	175
	Średnie	4	96	484
	Dobre	12	88	410
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		100	54
	Raz w tygodniu	3	97	470
	1-2 razy w miesiącu	12	88	193
	Kilka razy w roku	8	92	221
	W ogóle nie uczestniczy	16	84	130
Poglądy polityczne	Lewica	9	91	169
	Centrum	9	91	362
	Prawica	6	94	281
	Trudno powiedzieć	3	97	256

Tabela 5

		Narkotyki można podzielić na tzw. „narkotyki twarde” i „narkotyki miękkie”. Czy wie Pan(i), na czym polega to rozróżnienie?		Liczba osób
		Tak, wiem	Nie, nie wiem	
		%	%	
Ogółem		40	60	1069
Płeć	Mężczyźni	48	52	496
	Kobiety	34	66	573
Wiek	18-24 lata	54	46	138
	25-34	63	37	208
	35-44	43	57	163
	45-54	39	61	173
	55-64	30	70	210
	65 lat i więcej	15	85	177
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	71	405
	Miasto do 20 tys.	44	56	139
	20-100 tys.	43	57	209
	101-500 tys.	42	58	178
	501 tys. i więcej mieszk.	64	36	138
Wykształcenie	Podstawowe	15	85	263
	Zasadnicze zawodowe	28	72	259
	Średnie	50	50	358
	Wyższe	73	27	189
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	78	22	98
	Średni personel, technicy	64	36	34
	Pracownicy adm.-biurowi	64	36	69
	Pracownicy usług	54	46	65
	Robotnicy wykwalifikowani	34	66	125
	Robotnicy niewykwalifik.	36	64	64
	Rolnicy	29	71	59
	Pracujący na własny rach.	73	27	46
Bierni zawodowo	Renciści	17	83	77
	Emeryci	18	82	228
	Uczniowie i studenci	58	42	69
	Bezrobotni	40	60	65
	Gospodynie domowe i inni	24	76	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	57	43	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	52	48	107
	sekt. pryw. poza rolnict.	58	42	239
	prywatnym gosp. rolnym	26	74	55
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	23	77	147
	501-750	32	68	155
	751-1000	41	59	199
	1001-1500	43	57	166
	Powyżej 1500 zł	61	39	149
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	73	176
	Średnie	35	65	484
	Dobre	53	47	409
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	59	54
	Raz w tygodniu	31	69	467
	1-2 razy w miesiącu	43	57	196
	Kilka razy w roku	50	50	222
	W ogóle nie uczestniczy	54	46	130
Poglądy polityczne	Lewica	48	52	168
	Centrum	40	60	366
	Prawica	47	53	281
	Trudno powiedzieć	28	72	254

Tabela 6

		Czy uważa Pan(i), że tzw. miękkie narkotyki:					Liczba osób
		uzależniają i są szkodliwe dla zdrowia	uzależniają, ale nie są szkodliwe dla zdrowia	nie uzależniają, ale są szkodliwe dla zdrowia	nie uzależniają i nie są szkodliwe dla zdrowia	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		78	8	7	4	3	431
Płeć	Mężczyźni	74	9	8	5	4	239
	Kobiety	85	6	5	3	1	192
Wiek	18-24 lata	64	13	12	7	4	75
	25-34	79	9	4	6	3	131
	35-44	86	8	4	1	2	70
	45-54	85		8	3	5	67
	55-64	79	12	6	2	2	62
	65 lat i więcej	81	3	12	3		26
Miejsce zamieszkania	Wieś	82	7	1	6	4	117
	Miasto do 20 tys.	81	6	12	1		62
	20-100 tys.	75	12	5	6	3	90
	101-500 tys.	72	11	10	3	3	74
	501 tys. i więcej mieszk.	82	5	10	1	3	88
Wykształcenie	Podstawowe	71	11	7	10	2	40
	Zasadnicze zawodowe	82	4	6	5	3	73
	Średnie	78	11	5	4	2	178
	Wyższe	80	6	9	2	3	139
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	1	12	1	4	76
	Średni personel, technicy	90	4		6		22
	Pracownicy adm.-biurowi	74	7	10	3	6	44
	Pracownicy usług	74	14	6	2	3	35
	Robotnicy wykwalifikowani	76	16	2	3	2	42
	Robotnicy niewykwalifik.	76	5		14	5	23
	Rolnicy	94	6				17
Pracujący na własny rach.	86	10	4			33	
Bierni zawodowo	Renciści	83	8		9		13
	Emeryci	82	8	8	2		41
	Uczniowie i studenci	59	13	12	9	8	40
	Bezrobotni	75	12	6	8		26
	Gospodynie domowe i inni	92		8			17
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	86	2	6	1	5	71
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	74	9	11	2	4	56
	sekt. pryw. poza rolnict.	76	11	5	5	2	139
	prywatnym gosp. rolnym	93	7				15
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	80			14	6	34
	501-750	84	7	8	1		49
	751-1000	75	9	3	12	1	81
	1001-1500	80	11	5	2	3	72
	Powyżej 1500 zł	77	9	12		2	90
Ocena własnych war. mater.	Złe	81	13		2	4	47
	Średnie	79	8	7	3	2	169
	Dobre	77	7	8	5	3	215
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	91		3		5	22
	Raz w tygodniu	87	4	4	3	2	143
	1-2 razy w miesiącu	71	15	8	6	1	85
	Kilka razy w roku	77	8	7	4	4	110
	W ogóle nie uczestniczy	69	10	12	5	4	71
Poglądy polityczne	Lewica	75	10	6	5	3	80
	Centrum	76	9	7	4	3	147
	Prawica	80	7	9	3	1	132
	Trudno powiedzieć	85	5	1	4	5	72

Tabela 7

		Czy uważa Pan(i), że posiadanie na własny użytek niewielkich ilości tzw. miękkich narkotyków, takich jak marihuana lub haszysz powinno być w Polsce legalne czy też nielegalne?			Liczba osób
		Powinno być legalne	Powinno być nielegalne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		18	75	7	1077
Płeć	Mężczyźni	24	68	8	501
	Kobiety	11	82	7	576
Wiek	18-24 lata	32	61	7	139
	25-34	24	70	6	209
	35-44	14	82	4	163
	45-54	17	77	6	174
	55-64	14	79	7	211
	65 lat i więcej	6	81	14	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	12	79	9	407
	Miasto do 20 tys.	17	78	5	141
	20-100 tys.	16	76	7	211
	101-500 tys.	20	71	9	179
	501 tys. i więcej mieszk.	31	66	2	139
Wykształcenie	Podstawowe	10	77	12	267
	Zasadnicze zawodowe	14	81	4	260
	Średnie	20	73	7	361
	Wyższe	27	68	5	189
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	28	68	4	99
	Średni personel, technicy	16	78	6	34
	Pracownicy adm.-biurowi	23	72	6	69
	Pracownicy usług	30	67	3	65
	Robotnicy wykwalifikowani	18	77	5	125
	Robotnicy niewykwalifik.	13	82	5	64
	Rolnicy	10	83	7	59
	Pracujący na własny rach.	34	61	5	46
Bierni zawodowo	Renciści	10	81	9	78
	Emeryci	7	83	11	233
	Uczniowie i studenci	35	57	8	70
	Bezrobotni	23	67	10	65
	Gospodynie domowe i inni	7	83	10	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	15	81	4	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	69	4	107
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	67	4	240
	prywatnym gosp. rolnym	9	82	8	55
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	11	83	6	147
	501-750	15	77	8	155
	751-1000	17	74	9	200
	1001-1500	14	80	6	167
	Powyżej 1500 zł	26	67	7	149
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	79	10	176
	Średnie	15	78	7	488
	Dobre	24	70	6	412
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2	91	7	55
	Raz w tygodniu	11	84	5	470
	1-2 razy w miesiącu	19	75	6	198
	Kilka razy w roku	24	64	12	223
	W ogóle nie uczestniczy	36	55	9	131
Poglądy polityczne	Lewica	26	68	7	169
	Centrum	21	74	5	367
	Prawica	16	80	5	282
	Trudno powiedzieć	10	77	13	258